

→ WAAROM DEZE INDICATOR?

Grote hoeveelheden restafval moeten worden opgehaald en verwerkt. De uiteindelijke verwijdering van deze afvalstoffen (verbranden of storten) heeft een grote impact op het milieu: verlies van grondstoffen en energie, emissies naar bodem, water en lucht, ruimtebeslag. Emissies worden sterk beperkt, maar vergen dan weer de inzet van extra grondstoffen en energie. Een van de doelstellingen van het afvalstoffenbeleid is de totale hoeveelheid te storten of te verbranden afval te beperken. Dit kan door zoveel mogelijk afval te voorkomen of selectief in te zamelen met het oog op het hergebruiken, composteren of recycleren. Het restafval dat toch ontstaat, wordt verwerkt met het oog op maximale energierecuperatie.

→ WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

De indicator drukt de hoeveelheid restafval uit die verbrand of gestort wordt per inwoner en is rechtstreeks gerelateerd aan de individuele productie van afval en aan het consumptiepatroon. Een verminderde hoeveelheid restafval is tevens een indicatie voor afvalpreventie en selectieve inzameling. Concreet wordt deze indicator gedefinieerd als de totale hoeveelheid terminaal te verwijderen huishoudelijk afval (= huisvuil, grofvuil, gemeentevuil, sorteeresidu van PMD), ongeacht de inzamelwijze (huis-aan-huis, containerpark enz.), gedeeld door het aantal inwoners per gemeente.

Het "Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007" stelt de volgende doelstellingen voorop voor het restafval:

- 165 kg/inw op Vlaams niveau met een maximum van 200 kg/inw op gemeenteniveau in 2005;
- 150 kg/inw op Vlaams niveau in 2007. Het maximum van 200 kg/inw op gemeenteniveau blijft behouden.

→ WAT ZIJN DE RESULTATEN?

De gemeenten in de kustzone hebben al een lange weg afgelegd inzake de reductie van het restafval. In 1994 produceerden ze gemiddeld 462 kg restafval/inwoner tegenover 224 kg in 2006. Toch liggen deze cijfers nog ver boven het gemiddelde voor West-Vlaanderen (163 kg/inwoner) en het Vlaamse Gewest (155 kg/inwoner). Ook de streefwaarde van het Uitvoeringsplan, een maximum van 200 kg restafval in 2005, is voor de gemeenten in de kustzone nog veraf (Grafiek 1). Daarnaast blijkt ook de langetermijndoelstelling om het restafval te reduceren tot 150 kg/inw in 2007 ver buiten bereik. De gemeenten in het hinterland produceerden gemiddeld 163 kg restafval/inwoner in 2006. Tussen 2005 en 2006 daalde de hoeveelheid restafval in het merendeel van de hinterlandgemeenten.

Meer en meer gemeenten voeren dan ook een of andere vorm van diftar (de invoering van het principe "de vervuiler betaalt") in om hun burgers te stimuleren om afval te vermijden of selectief in te zamelen. De kustgemeenten hebben een verhoogde huisvuilproductie als gevolg van het toerisme. Dit heeft als gevolg dat deze gemeenten het moeilijk hebben om de doelstellingen inzake preventie, selectieve inzameling en eindverwerking te bereiken. Om de invloed van het toerisme op de afvalproductie enigszins in rekening te brengen, krijgen de kustgemeenten correctiefactoren toebedeeld. Deze correctiefactor is een raming van de toeristische impact. Ondanks de correctiefactoren voldoen voor het jaar 2006 vijf kustgemeenten niet aan de doelstelling van maximaal 200 kg/inwoner van 2005. Dit maximum komt echter meer en meer in bereik voor deze kustgemeenten. Naast de correctiefactoren splitsen meer en meer kustgemeenten de hoeveelheid vergelijkbaar bedrijfsafval af dat ze verzamelen bij kleine zelfstandigen en KMO's (cafés, restaurants, bakkers enz.). Hierdoor kunnen ze hun hoeveelheid restafval aanzienlijk doen dalen.

→ WAT VOOR DE TOEKOMST?

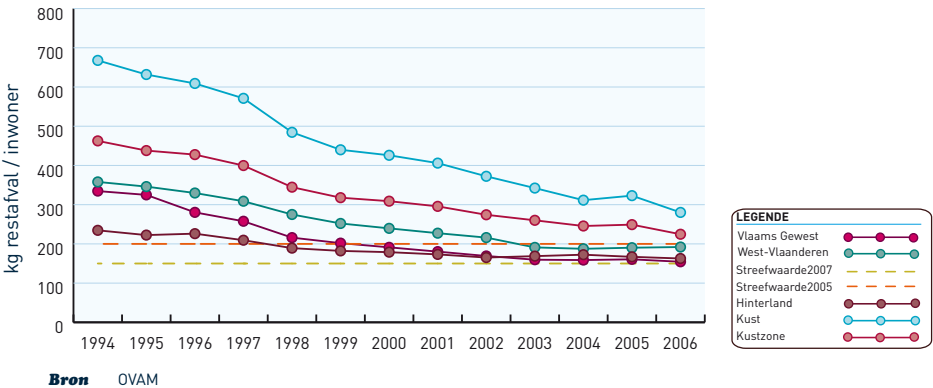
Om te voldoen aan de doelstellingen worden er van de gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in de kustzone extra inspanningen verwacht om de hoeveelheid te verwijderen afval te doen dalen. In het kustactieplan worden concrete acties gebundeld die de kustgemeenten en -intercommunales in samenwerking met OVAM uitwerken om op die manier een voldoende daling van de afvalproductie te verkrijgen. Zo wordt onder meer de (selectieve) inzameling geoptimaliseerd en aangepast tijdens het toeristische seizoen. Een voorbeeld hiervan is het innovatieve project waarbij in samenwerking met FOST Plus een achttal maatregelen rond verpakkingsafval (frequenter ophaling papier en karton, kleinere PMD-zakken, afval-eilandjes, afvalgids enz.) worden uitgewerkt.

Door diftar worden de burgers gestimuleerd om afval te voorkomen en beter te selecteren (want dit is goedkoper). De diftar wordt berekend op basis van de verwerkingskosten van het restafval: 0,15 euro/kg restafval of 1,25 tot 1,5 euro per zak van 60 liter. Op deze manier worden de verwerkingskosten volledig doorgerekend aan de verbruiker. Er zijn dus een groot aantal beleidsmaatregelen voorhanden om de hoeveelheid terminaal te verwijderen huishoudelijke afvalstoffen te reduceren. De gemeenten (en zeker de kustgemeenten) moeten dan ook streven naar een optimale instrumentenmix van sensibilisatie, informatie, het aanbieden van faciliteiten, tarifiering en handhaving. Er wordt in 2007 eveneens gewerkt aan een nieuw Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen vanaf 2008. In het ontwerp-Uitvoeringsplan wordt de taakstelling voor restafval op gemeenteniveau vanaf 2010 verscherpt van 200 kg/inwoner tot 180 kg. Indien deze taakstelling bekrachtigd wordt in het definitieve Uitvoeringsplan, zullen zeker de kustgemeenten extra inspanningen moeten leveren. Anderzijds worden in het kader van de voorbereidingen voor het nieuwe Uitvoeringsplan de correctiefactoren van de (kust)gemeenten herbekeken. Deze gelden zodra dit nieuwe Uitvoeringsplan van kracht wordt. Ze zijn bovendien jaarlijks aanpasbaar indien nodig.

In 1994 produceerden de kustgemeenten gemiddeld 462 kg restafval/inwoner tegenover 224 kg in 2006. Toch liggen deze cijfers nog ver boven het West-Vlaamse en Vlaamse gemiddelde, met respectievelijk 163 en 155 kg per inwoner.

De verhoogde huisvuilproductie van de kustgemeenten is toe te schrijven aan het toerisme. Daardoor hebben ze het moeilijk om de doelstellingen inzake preventie, selectieve inzameling en eindverwerking te halen. Om de invloed van het toerisme op de afvalproductie enigszins in rekening te brengen, krijgen de kustgemeenten correctiefactoren toebedeeld. Ondanks de correctiefactoren voldoen voor het jaar 2006 vijf kustgemeenten niet aan de doelstelling van maximaal 200 kg/inwoner van 2005.

Grafiek 1 Evolutie van de restafvalcijfers, 1994- 2006

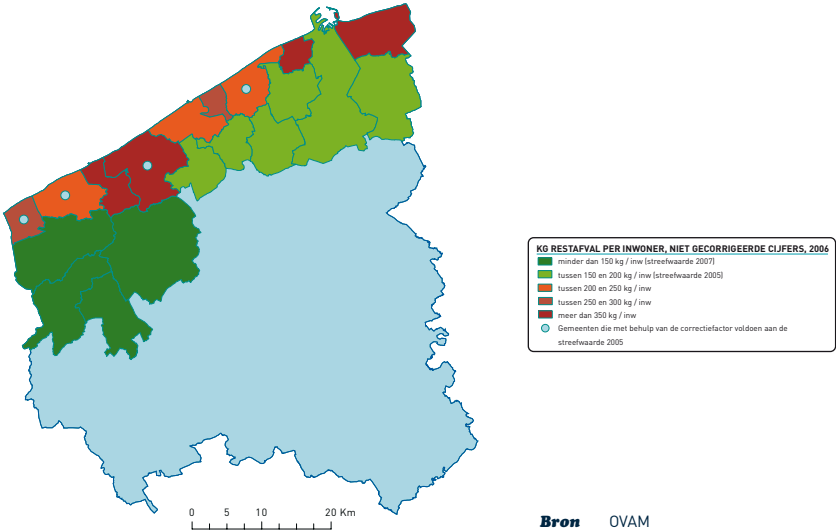
Tabel 1 Correctiefactoren voor het toerisme en de restafvalcijfers van de kustgemeenten

GEMEENTE	CORRECTIEFACTOR	KG RESTAFVAL/ INWONER IN 2006	GECORRIGEERDE KG RESTAFVAL/INW 2006
Blankenberge	1,46	308,09	211,02*
Bredene	1,25	264	211,20*
Brugge	1,1	196,97	179,06
De Haan	1,7	240,65	141,56
De Panne	1,6	278,5	174,06
Knokke-Heist	1,5	307,48	204,99*
Koksijde	1,63	239,71	147,06
Middelkerke	1,79	342,99	191,61
Nieuwpoort	1,67	362,63	217,14*
Oostende	1,14	237,12	1208,00*

* gemeenten die ondanks de correctiefactor niet voldoen aan de taakstelling van 200 kg/inw

Bron OVAM.

Kaart 1 Kg Restafval per inwoner 2006 *

* niet gecorrigeerde cijfers